

Η Πρώτη Νίκη του Ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη στους Βαλκανικούς Αγώνες

Ἡ υπεροχή εἰς ὑλικόν του Τούρκικου στόλου ἦτο καταφανής. Τόσον ἀπό ἀπόψεως ἀριθμοῦ πυροβόλων του θωρηκτοῦ στόλου, ὅσον και ἀπό ἀπόψεως ἀριθμοῦ ελαφρῶν σκαφῶν και οπλισμοῦ αὐτῶν, οἱ Τούρκοι υπερεῖχαν σημαντικῶς. Ἡ δε υπεροχή των εἰς ὑλικόν ἀύξανε ἀκόμη ἐκ του γεγονότος, ὅτι, χάρις εἰς τὸ ἀπόρθητο αὐτῶν ὀρμητήριον ἐντὸς των στενῶν των Δαρδανελίων, εἰς αὐτοὺς ἀνήκε ἡ πρωτοβουλία τῆς ἐξόδου διὰ νὰ συνάψουν ναυμαχία ἢ νὰ επιχειρήσουν οἰανδήποτε πολεμικὴ ἐνέργεια.

Αἱ ἐπιτελικαὶ μελέται ἐπὶ τῆς συγκριτικῆς δυνάμεως των δύο στόλων και των στρατηγικῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ διεξαχθῇ ὁ ἐπικείμενος πόλεμος, κατέληγαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ἐπρεπε με κάθε θυσία νὰ ενισχυθῆ ἀκόμη περισσότερο. Ἄλλ' ἢ ἐνίσχυσις αὕτη δὲν ἦτο κάτι τὸ ευχερές. Ἐκτὸς των ἄλλων, διὰ τὴν ἀγοράν νέων πλοίων, ἔλειπε κυρίως ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς. Ἀφ' ἑτέρου οἱ βαλκανικοὶ σύμμαχοι ἐβιάζοντο νὰ κατέλθουν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερα εἰς τὸν ἀγῶνα, ἢ δε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠθέλε νὰ χάσῃ τὴν ευκαιρία τῆς ἀπὸ κοινού ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς Τουρκίας.

Ἡ δυσχερὴς θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιέλθῃ ἡ Ἑλλάς, συνεζητεῖτο εἰς ἀλλεπάλληλα πολεμικὰ συμβούλια. Εἰς ἐν ἐξ αὐτῶν, του ὁποίου προήδρευεν ὁ Πρωθυπουργός, ἐκλήθη και ὁ νέος Ἀρχηγός του Στόλου του Αἰγαίου, ὁ πλοίαρχος Κουντουριώτης. Εἰς τὸ δραματικὸ ἐκεῖνο συμβούλιον τὸ ἀτρομο θάρρος του νέου Ἀρχηγοῦ και ἡ πεποίθησις του εἰς τὴν νίκην κατῴρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐπέτυχε νὰ διαλύσῃ τους ἐπιτελικούς ἐνδοιασμούς και νὰ ἐδραίωσῃ τὴν πεποίθησι, ὅτι και με ἀσθενέστερον ὑλικόν οἱ καλοὶ ναῦται νικοῦν πάντοτε. Μετέδωσε τὴν φλογερὰν του πίστιν και ὑψῶνων τὴν ἥρωικὴν του ψυχὴν υπεράνω των σοφῶν υπολογισμῶν των γραφείων ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην νὰ κυριάρχησῃ του Αἰγαίου με τὸν υπάρχοντα στόλο, χωρὶς ἄλλας ἐπαυξήσεις τῆς τελευταίας ὥρας, ἐκτὸς ἐκείνης, πού εἶχεν ἤδη πραγματοποιηθῆ διὰ τῆς ἀγοράς των τεσσάρων ἀντιτορπιλικῶν τύπου Λέοντος. Μεταξὺ ἄλλων, ὁ Παῦλος Κουντουριώτης υπογράμμισε στον Ἐλευθέριον Βενιζέλο τὰ παρακάτω:

«Ἐγὼ κύριε Πρόεδρε δὲν καταγίνομαι με τὸ χι συν ψι και τὰς γωνίας ἀποκλίσεως. Ξεύρω νὰ πῶ ἓνα πράγμα. Καράβια ἀνευ ἰκανοῦ ἐμφύχου ὑλικοῦ, εἶναι μόλυβδος βαρὺς βυθιζόμενος ἐντὸς ὕδατος. Σὰς διαβεβαίω ὅτι με τὰ καράβια που ἔχομε θὰ κάμουμε καλὰ τὴ δουλειά μας».

Εἰς τὸ προπολεμικόν ἐκεῖνο συμβούλιον ἐνίκησεν ὁ Κουντουριώτης τὴν πρώτην του νίκην. Και ὁ Κυβερνήτης τῆς Χώρας, πού ἀντιμετώπιζε τὸ δυσχερέστατον πρόβλημα, ἀν ἡ Ἑλλάς θὰ βαδίσῃ με τοὺς ἄλλους συμμάχους, ἀν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφάλισῃ τὸ κράτος τῆς θαλάσσης, ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τῆς συμμαχικῆς ἐπιτυχίας, εὐρήκεν εἰς τὴν ρωμαλέαν εὐψυχίαν τοῦ Κουντουριώτη τὴν ψυχικὴν διαπασών πού τοῦ ἐχρειάζετο. Ἀποδέχεται με ἐνθουσιασμόν και εὐγνωμοσύνην τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ στόλου, μεταλαμβάνει τῆς πίστεως του και με πατριωτικὴν συγκίνησιν τοῦ σφίγγει τὸ χέρι. Ὁ κύβος ἐρρίφθη. Ἡ Ἑλλάς θὰ ἐλάμβανεν μέρος εἰς τὸν Βαλκανικόν πόλεμον.

Για τὴν ἐπίδραση που εἶχε στον Πρωθυπουργό ἡ στάσις του Κουντουριώτη ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἐπιστολή που του ἐστειλε ὁ Ἐλ. Βενιζέλος 21 χρόνια μετὰ, σὴν ἐπέτειο τῆς ναυμαχίας τῆς Ἑλλης, τὴν 3ῃ Δεκεμβρίου 1933. Του ἔγραφε:

«Φίλτατε Ναύαρχε.

*Είκοσι ένα χρόνια κλείουν σήμερα από την ημέρα, που με την ναυμαχία της Έλλης εξησφάλισες την κατά θάλασσαν υπεροπλίαν της Ελλάδος και των συμμάχων της και έτσι εξησφάλισες την τελικήν νίκην των. Όλοι οι Έλληνες σου είμεθα ευγνώμονες διά την νίκην σου αυτήν. Περισσότερον από όλους εκείνος, που γνωρίζει, ότι χωρίς την αδάμαστον αποφασιστικότητά σου και την πίστιν σου εις την κατά θάλασσαν νίκην μας, δεν θα απεφασίζαμεν να λάβωμεν μέρος εις τον πρώτον Βαλκανικόν Πόλεμον, με αποτέλεσμα ότι, αν μεν νικούσαν οι Σέρβοι και οι Βούλγαροι, τα όριά μας θα έμεναν οριστικώς εις την Μελούνα ή το πολύ θα έφθαναν στον Αλιάκμονα, αν δε νικούσαν οι Τούρκοι, η ζωή των ομογενών της Αυτοκρατορίας θα απέβαινε ανυπόφορος.
Με εξαίρετον τιμήν και αγάπην
Ελευθ. Κ. Βενιζέλος »*